

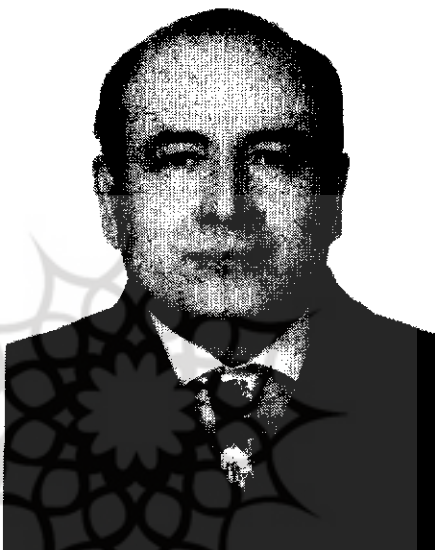
مقاله

خصوصی سازی شرکت های دولتی و سهام عدالت

محمد ایرانمنش

تعدیل یارانه ها، مقررات زدایی و اصلاح قوانین و گسترش بازار سرمایه است.

تأسیس شرکت های دولتی در ایران از دهه ۱۳۰۰ شروع و تا دهه ۱۳۴۰ به آرامی ادامه یافت؛ تا این که با افزایش جهشی درآمدهای نفتی در نیمه اول دهه ۱۳۵۰، ابعاد گسترده ای یافت. در سال ۱۳۵۶، تعداد شرکت های دولتی حدود ۱۲۸ شرکت بود. در سال ۱۳۵۴، با تصویب قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی در مجلس، سنگ بنای خصوصی سازی شرکت های دولتی نهاده شد و طی آن مقرر شد که ۹۹٪ سهام متعلق به دولت در صنایعی که اصلی محسوب نمی شوند و نیز ۴۹٪

سهام واحدهای بخش خصوصی به کارگران و مردم واگذار شود که بخشی از این کار انجام شد.*

پس از انقلاب اسلامی، بسیاری از شرکت های فعال بخش خصوصی ملی اعلام و به بخش دولتی واگذار شد. همراه با آن نیز شرکت های دولتی جدیدی پا به عرصه فعالیت های اقتصادی گذاشتند، به طوری که در سال ۱۳۶۸ تعداد آنها به حدود ۲۷۰ شرکت رسید.

خصوصی سازی در بعد از انقلاب با برنامه پنج ساله اول توسعه آغاز شد. پس از پایان جنگ، موضوع بازسازی و نوسازی و رفع کمبودها، گسترش بخش خصوصی را آشکارتر ساخت. در تبصره ۳۲ قانون برنامه پنج ساله اول توسعه (۷۲-۱۳۶۸) چنین آمده است: "به منظور بهبود مدیریت، تعیین قطعی اموال و دارایی ها و سهام دولت در شرکت های دولتی و همچنین مشخص کردن حداقل سوددهی شرکت های دولتی به تفکیک

خصوصی سازی در مفهوم وسیع آن، واگذاری بخشی و یا تمام مالکیت یا مدیریت شرکت ها و موسسه های دولتی به بخش خصوصی به اشکال مختلف است. در سطح جهانی، در دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ شاهد گسترش مالکیت دولتی بوده ایم؛ ولی در دهه ۱۹۸۰ تغییرات شدیدی در جهت عکس آن روی داد و خصوصی سازی از شیلی، انگلستان و نیوزیلند شروع شد و به تدریج ابعاد جهانی یافت.

ضرورت اصلی خصوصی سازی، ناکارایی و بازدهی پایین تر شرکت های دولتی نسبت به شرکت های خصوصی بوده که به انگاره ای عمومی تبدیل شده

است؛ البته این انگاره قابل تعمیم به همه شرکت های دولتی نیست. به طور مثال برخی از شرکت های دولتی در سنگاپور (مانند شرکت مخابرات) بسیار کارآمد و دارای مازاد بوده اند.

خصوصی سازی در نخستین موج آن، عمدتاً بر شرکت های صنعتی و مالی و در موج دوم (اواخر دهه ۸۰ تا اواخر دهه ۹۰) بر زیرساخت ها مانند: نیروگاه ها، مخابرات، آب و برق و حمل و نقل

تمرکز داشته است. موج سوم خصوصی سازی که از چند سال پیش آغاز شده به فعالیت های اجتماعی و برخی خدمات اصلی اداری دولت ها معطوف شده است.

طی سال های ۲۰۰۰-۱۹۹۵، بیش از ۱۰۰ کشور جهان، درگیر خصوصی سازی بوده اند. خصوصی سازی اهداف مختلفی را دنبال می کند که در رأس آن افزایش رقابت و کارایی فعالیت های اقتصادی است. از دیگر اهداف آن، کاهش اندازه بخش دولتی، کاهش کسر بودجه،

خصوصی سازی در نخستین موج آن، عمدتاً بر شرکت های صنعتی و مالی و در موج دوم (اواخر دهه ۸۰ تا اواخر دهه ۹۰) بر زیرساخت ها مانند: نیروگاه ها، مخابرات، آب و برق و حمل و نقل تمرکز داشته است. موج سوم خصوصی سازی که از چند سال پیش آغاز شده به فعالیت های اجتماعی و برخی خدمات اصلی اداری دولت ها معطوف شده است

بخش های مختلف، دولت مکلف است کمیسیونی تحت نظر ریاست جمهوری و با عضویت وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط حسب مورد و دو نفر نماینده مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس تشکیل داده و امور فوق را به نحوی سامان دهد که تا پایان برنامه اول، ضمن لغو تمامی معافیت های مالیاتی و گمرکی شرکت های دولتی، عملیات انتفاعی آنها از عملیات اجتماعی و حمایتی دولت تفکیک و قابل ارزیابی شوند.

در بند دوم و ماده هشتم نیز بر تدوین حدود وظایف دولت در اعمال حاکمیت و تصدی و در بند سوم همین ماده بر انتقال بخشی از وظایف غیر ضرور دولتی به بخش غیردولتی در جهت کاهش بار مالی ارائه خدمات دولتی و ارتقای کیفیت خدمات دولتی تأکید شده است.

زمینه اجرایی خصوصی سازی به طور جدی با تصویب نامه مورخ ۱۳۷۰/۳/۲۹ هیئت وزیران (در دوره برنامه اول) و اعلام فهرست حدود ۴۰۰ شرکت دولتی و متعلق به دولت به منظور ارتقای کارایی و کاهش حجم تصدی گری دولت و ایجاد تعادل اقتصادی و استفاده بهینه از امکانات و منابع کشور شروع شد. در سال ۱۳۷۱، هیئت وزیران، نهاد سیاست گذاری برای خصوصی سازی را تعیین کرد. قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه برای اجرا در سال های ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۸ تدوین شد. در بندهای ۴، ۳ و ۵ ماده پانزدهم این قانون در موضوع ایجاد تعادل در بخش های اقتصادی (دولتی، خصوصی و تعاونی) چنین آمده است:

۱- واگذاری بخش هایی از فعالیت های دولت که با حاکمیت دولت منافاتی ندارد، به بخش های خصوصی و تعاونی با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی.
۲- واگذاری شرکت های دولتی به بخش های خصوصی و تعاونی با اولویت ایتارگران و به حداقل رساندن واگذاری این شرکت ها به نهادها و موسسه های عمومی غیردولتی و بانک ها.
۳- تلاش برای افزایش سهم بخش های خصوصی و تعاونی از تولیدات ناخالص داخلی.

در بند ۲-۱-۵ همین قانون از جلب مشارکت هرچه بیشتر بخش های خصوصی و تعاونی در ارائه خدمات بانکی و توسعه و تقویت فعالیت موسسه های اعتباری غیربانکی و فراهم آوردن زمینه لازم برای تکامل نظام بانکی کشور تحت کنترل و نظارت بانک مرکزی سخن رانده شده است.

همچنین در بند تبصره ۳۹ قانون برنامه دوم چنین آمده است:

"به استثنای مواردی که مربوط به حاکمیت، نظارت و سیاست گذاری می باشند و بایستی در انحصار دولت باقی بمانند، لغو مابقی انحصارات الزامی بوده و دولت می تواند جهت انجام کامل وظایف فوق، لوایح مورد نیاز را در مجلس شورای اسلامی تقدیم کند."

قانون برنامه پنج ساله سوم توسعه برای سال های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳ تدوین شد. فصل دوم این قانون در مورد ساماندهی شرکت های دولتی است و فصل سوم به واگذاری سهام و مدیریت شرکت های دولتی اختصاص دارد. فصل چهارم نیز با موضوع تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیت های اقتصادی است. (متن فصل ۲، ۳ و ۴ در پیوست شماره ۱)

طبق ماده ۱۲ قانون برنامه سوم، برای هماهنگی، نظارت و اداره فرایند واگذاری و حسن اجرای مقررات قانون، تشکیل "هیئت عالی واگذاری" به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی مقرر می شود. این هیئت بعدها در سال ۱۳۸۰ به "سازمان خصوصی سازی ایران" تغییر نام یافت.

در برنامه پنج ساله چهارم توسعه نیز که برای سال های ۱۳۸۸-۱۳۸۴ تدوین شده، طی مواد ۶، ۷، ۸ و ۹ ساماندهی شرکت های دولتی، سیاست ها و نحوه اجرای خصوصی سازی به طور مشروح ارائه شده است.

(متن مواد ۶، ۷، ۸ و ۹ در پیوست شماره ۲)

از محتوای چهار برنامه توسعه کشور می توان نتایج زیر را به دست آورد:

۱- خصوصی سازی در برنامه اول عمدتاً با هدف کاهش بار مالی و مشکلات مدیریتی دولت مورد توجه قرار می گیرد. از این رو واگذاری مالکیت شرکت های دولتی به بخش های غیردولتی، پاسخ مناسبی تلقی می شود.

۲- در برنامه دوم، این نگاه دولتی، اندکی کم رنگ تر می شود و اهمیت و جایگاه بخش خصوصی در اقتصاد مورد توجه بیشتری قرار می گیرد و رویکرد مکانیکی به خصوصی سازی، تا حدی تعدیل می یابد.

۳- در برنامه سوم، شاهد نگاهی منسجم تر و جامع تر به خصوصی سازی هستیم. به طوری که تعامل بخش دولتی و بخش های غیردولتی بیشتر مورد توجه قرار می گیرد. با این حال برنامه، عمدتاً بر اصلاح ساختار شرکت های دولتی متمرکز است.

۴- در برنامه چهارم، به نظر می رسد که با تکیه بر آرای طیف های بیشتری از کارشناسان و صاحب نظران، علاوه بر خصوصی سازی مفهوم واگذاری مدیریت و مالکیت شرکت های دولتی،

در دو برنامه سوم و چهارم، شاهد ترغیب ایجاد تشکل های مدنی مانند شوراهای محلی و انجمن های غیردولتی و توجه به نقش آنها در امور برنامه ریزی و اجرایی کشور هستیم

موفقیت برنامه‌های خصوصی‌سازی حاصل عملکرد چندین دسته نیرو به شرح زیر است:

- ۱- کارشناسان و پژوهشگران یا "تصمیم‌سازان"
- ۲- سیاستگذاران و قانونگذاران یا "تصمیم‌گیران"
- ۳- مدیران و کارکنان دولتی یا "مجریان"
- ۴- بخش خصوصی و مردم یا "مخاطبان"

شناخت وضعیت موجود و پیش‌بینی آینده و ارائه راه‌حل‌های اولیه توسط نیروهای دسته اول انجام می‌شود و برای تصمیم‌گیری در اختیار نیروهای دسته دوم قرار می‌گیرد. پس از نهایی و مدون شدن تصمیمات، به صورت برنامه به وزارت خانه‌ها ابلاغ می‌گردد. مدیران و کارکنان دولتی، مسئولان اجرا و مجریان برنامه‌ها هستند. بخش خصوصی و مردم نیز که

ذی‌نفعان اصلی این برنامه‌ها هستند، قاعدتاً باید از طریق تشکل‌های خاص خود در تمامی این فرایندها مشارکت ویر تمامی مراحل نظارت فعال داشته باشند، اما به نظر می‌رسد در برنامه‌های پنج‌ساله تدوین و اجرا شده تاکنون، با درجاتی از نارسایی‌های زیر روبه‌رو بوده‌ایم:

در دو برنامه سوم و چهارم، شاهد ترغیب ایجاد تشکل‌های مدنی مانند شوراهای محلی و انجمن‌های غیردولتی و توجه به نقش آنها در امور برنامه‌ریزی و اجرایی کشور هستیم

بهبود فضای کسب و کار و توسعه بخش خصوصی نیز مورد نظر قرار می‌گیرد.

در دو برنامه سوم و چهارم، از اینها گذشته، شاهد ترغیب ایجاد تشکل‌های مدنی مانند شوراهای محلی و انجمن‌های غیردولتی و توجه به نقش آنها در امور برنامه‌ریزی و اجرایی کشور هستیم.

با وجود تلاش‌های سه برنامه اجرا شده اول، دوم و سوم توسعه (از ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۳) در جهت واگذاری شرکت‌های دولتی و تمرکز بر کاهش بار مالی و مشکلات مدیریتی شرکت‌های دولتی، از حجم فعالیت‌های شرکت‌های دولتی در ابعاد مختلف مانند میزان بودجه، سرمایه‌گذاری، اعتبارات هزینه‌ای (دریافت کمک

زیان)، میزان تسهیلات دریافتی، کاسته نشد. همچنین تعداد شرکت‌های دولتی نیز که در ابتدای برنامه اول (سال ۱۳۶۸)، حدود ۲۷۰ شرکت بود، در سال ۱۳۷۲ (پایان برنامه اول) به ۴۲۳ شرکت و در سال ۱۳۷۸، به ۵۶۰ شرکت افزایش یافت و تنها در سال ۱۳۸۳ (پایان برنامه سوم) به ۵۳۱ تنزل پیدا کرد. به‌طور کلی می‌توان گفت که درجه

۱ - شناخت ناکافی از شرایط گذشته و موقعیت کنونی و پیش‌بینی غیرواقعی بینانه آینده و در نتیجه هدف‌گذاری‌ها و تعیین راهبردهای نامناسب.

۲ - فقدان مشارکت نهادهای خصوصی و مدنی (البته در ابتدای طرح برنامه پنج‌ساله چهارم در سال ۱۳۸۲، باب این موضوع در محدوده‌های اندک گشوده شد، ولی بعدها متوقف گردید).

۳ - فقدان اتفاق نظر کافی بر سر مبانی موضوع (برای نمونه حضور نحله‌های فکری به شدت دولت‌گرا، به شدت خصوصی‌گرا و طیف‌های بینابین در میان نیروهای یادشده).

۴ - تداخل وظایف تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی و اجرایی (برای نمونه دخالت ناروای تصمیم‌گیران در فرایندهای کارشناسی و تحقیقات و یا تحریف مبانی برنامه توسط مجریان).

۵ - تأثیرپذیری از منافع گروهی (این امر می‌تواند به بروز پیش‌داوری در کارشناسی‌های اولیه و همچنین جهت‌گیری‌های خاص تدوین و تصویب و اجرای برنامه به سوی منافع گروه‌های خاصی بینجامد).

۶ - نظارت‌ها و ارزیابی‌های ضعیف و ناکافی در فرایندها. بررسی روند تدوین و اجرای سه برنامه اول، دوم و سوم حاکی از کاهش نارسایی‌های برشمرده است، اما با وجود گذشت مدت قابل توجه از تدوین و ابلاغ سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران و برنامه پنج‌ساله چهارم، با تغییر و تحولاتی در جهت تحدید شدید نظام کارشناسی کشور و بیم جایگزینی شدید نظام تصمیم‌گیری به جای نظام تصمیم‌سازی و کارشناسی و غفلت از نظرات

تشکل‌های بخش خصوصی و مردم، شاهد سیر معکوسی هستیم. چنین پدیده‌ای گرچه در تاریخ دیرینه ایران، پدیده‌ای نادر نبوده است، ولی در جهان حاضر، بسی شگفت‌می‌نماید. اصل ۴۴ قانون اساسی و ابلاغیه اخیر

رهبری در این زمینه

اصل ۴/۱۲۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که بعدها در شماره‌گذاری جدید قانون اساسی، اصل ۴۴ نامیده شد، حاصل مذاکرات فشرده و پرتنش در مجلس خبرگان قانون اساسی در سال ۱۳۶۰ بوده است. این اصل با تأکید بر اینکه نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی است، بخش خصوصی را شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری،

صنعت و خدمات می‌داند که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است. به عبارت دیگر بخش خصوصی می‌تواند فقط آن بخش از فعالیت‌های اقتصادی را که بخش‌های دولتی و تعاونی خالی گذاشته‌اند پر نماید.

با توجه به آن‌که این اصل همواره به‌عنوان یکی از موانع گسترش بخش خصوصی تلقی شده است، بازبینی در آن مورد توجه بوده است. بنابر بند یکم اصل ۱۱۰ قانون اساسی که سیاست‌های کلی نظام پس از کارشناسی مجمع تشخیص مصلحت نظام برعهده رهبری می‌باشد، در سال ۱۳۷۶، این مجمع سیاست‌های کلی نظام را در زیرمجموعه امور اقتصاد کلان، بازرگانی و اداری تصویب کرد و رهبری نیز سیاست کلی نظام در بخش‌های مختلف از جمله تبیین اصل ۴۴ قانون اساسی در سال ۱۳۷۷ را مورد تأیید و تأکید قرار دادند. متعاقب آن، مجمع تشخیص مصلحت موضوع را در اولویت اول سیاست‌های کلی قرار دارد و مطالعات تفصیلی آن را آغاز کرد و در سال ۱۳۸۰ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با عنوان "مشارکت بخش‌های تعاونی و خصوصی در اقتصاد و حدود فعالیت بخش دولتی" را تهیه و تدوین کرد و در تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۶ به رهبری تقدیم نمود. در سال ۱۳۸۱، رهبری نکاتی را در مورد آن ارائه کردند که به اصلاح آن و تصویب سیاست‌های نهایی در سال ۱۳۸۳ به صورت پنج بند زیر انجامید:

الف - سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی.

ب - سیاست‌های کلی بخش تعاون.

ج - سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق خصوصی‌سازی فعالیت‌ها در بنگاه‌های دولتی.

د - سیاست‌های کلی واگذاری بخش‌های غیردولتی به بخش خصوصی.

ه - سیاست‌های کلی اعمال حاکمیت و پرهیز از انحصار.

رهبری در تاریخ ۱۳۸۴/۳/۱، بندهای الف، ب، دال و ه را ابلاغ کردند. ابلاغ بند (ج) موقوف به تهیه گزارش‌ها و مستندانی از سوی مجمع تشخیص مصلحت شد. در نهایت پس از ارسال گزارش‌ها و مستندات مورد نظر، رهبری در تاریخ ۱۳۸۵/۴/۱۰ سیاست‌های بند ج اصل ۴۴ ابلاغ

شرکت‌های دولتی که در ابتدای برنامه اول (سال ۱۳۶۸)، حدود ۲۷۰ شرکت بود، در سال ۱۳۷۲ (پایان برنامه اول) به ۴۲۳ شرکت و در سال ۱۳۷۸، به ۵۶۰ شرکت افزایش یافت و تنها در سال ۱۳۸۳ (پایان برنامه سوم) به ۵۳۱ تنزل پیدا کرد

اصل ۴/۱۲۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که بعدها در شماره‌گذاری جدید قانون اساسی، اصل ۴۴ نامیده شد، حاصل مذاکرات فشرده و پرتنش در مجلس خبرگان قانون اساسی در سال ۱۳۶۰ بوده است

کردند. (پیوست شماره ۳)

در پی ابلاغ یادشده، آقای احمدی نژاد، رئیس جمهوری، طبق نامه‌ای به رهبری، خواستار تخصیص بخشی از سهام شرکت‌های قابل واگذاری به محرومان شد.

رهبری در تاریخ ۱۳۸۵/۴/۱۲ با اختصاص ۴۰ درصد از سهام صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به شرکت‌های تعاونی سرمایه‌گذاری استانی، متشکل از تعاونی‌های شهرستانی در قالب سهام عدالت به صورت اقساطی به مردم موافقت کردند. این سهام تا زمان پرداخت کامل اقساط آن، غیر قابل معامله و برعهده شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی است. مدیران شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی نیز توسط دولت تعیین می‌شوند و در مجمع عمومی بنگاه‌های قابل واگذاری، دولت ۶۰٪ و مردم ۴۰٪ حق رای خواهند داشت. (پیوست شماره ۴)

در اولین مرحله واگذاری سهام عدالت در تاریخ ۱۳۸۵/۸/۶، ۲۱ هزار و ۷۹۳ میلیارد و ۷۴۹ میلیون و ۸۷۶ هزار سهم به صورت قطعی به ۴ میلیون و ۶۰۸ هزار و ۴۸ نفر واگذار شد و ۳۰ مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری استانی، سهام استان خود را دریافت داشتند. اگرچه قرار بود به هر نفر مبلغ بیست میلیون ریال سهام واگذار شود، ولی فعلاً پنج میلیون ریال سهام واگذار شد.

طبق نظر مسئولان، مرحله دوم واگذاری تا پایان دی ماه ۱۳۸۵ خواهد بود و بین ۶ تا ۱۰ سال آینده همه سهام عدالت واگذار خواهد شد. با واگذاری سهام به سه دهک پایین جامعه، ۲۱ میلیون نفر سهامدار خواهند شد که با احتساب هر سهم، بیست میلیون ریال، حدود ۴۲ هزار میلیارد تومان سهم جابه‌جا خواهد شد. به اذعان رئیس سازمان خصوصی‌سازی، پس از واگذاری‌ها، این سازمان اختیار خاصی ندارد و برای تخلفات شرکت‌ها، قوانین موردی پیش‌بینی نشده است.

نکاتی در مورد پیامدهای احتمالی واگذاری سهام عدالت
پیش‌بینی می‌شود که طرح سهام عدالت بنابر ادله زیر در تحقق عدالت تعریف شده، موفقیت چندانی به دست نیاورد و از سوی دیگر موجبات کاهش بازدهی شرکت‌های دولتی را فراهم آورد:

۱- برآیند سود شرکت‌های دولتی در بهترین سال‌های عملکرد در پنج سال گذشته، حداکثر ۳٪ بوده است. چنانچه این نرخ سود پس از تغییر و تحولات مالکیتی و مدیریتی کاهش نیابد، به‌طور متوسط سالانه رقمی در حدود ۱۵ هزار تومان نصیب هر دارنده آن خواهد کرد که رقمی بسیار ناچیز است.

۲- به علت فقدان شفافیت لازم در اجرای طرح در اثر نبود یا ضعف نظام کنترل، نظارت، پیگیری و ارزیابی (به اذعان رئیس سازمان خصوصی‌سازی، مسئول کمیته مدیریت و نظام اداری و رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس و برخی مقامات دیگر)، بیم

تبعیض و فساد در جابه‌جایی حجم عظیم سهام واگذاری به شدت وجود دارد. بدیهی است که هرگونه تبعیض و فساد مالی، موجب انحراف از اجرای عدالت در توزیع سهام خواهد شد.

۳- پدیده محتمل و قابل پیش‌بینی، عرضه فراوان سهام عدالت در بازار غیررسمی (و حتی بازار بورس) در اثر فقر و تنگدستی شدید دهک‌های پایین جامعه خواهد بود که به افت شدید قیمت آن می‌انجامد. در این صورت، احتمالاً شاهد شکل‌گیری قشر "سهام‌خوار" خواهیم بود.

این پدیده با توجه به حجم هنگفت نقدینگی آزادشده و افزایش مصرف ناگهانی اقشار پایین درآمد، موجبات افزایش تورم و کاهش قدرت خرید این اقشار و همچنین تشدید شکاف درآمدی خواهد شد.

۴- هزینه‌های مترتب بر تشکیل ستادهای شناسایی، تأسیس و اداره شرکت‌های تعاونی استانی و واگذاری‌ها و دیگر فرایندهای اداری طرح سهام عدالت باید مورد توجه قرار گیرد. احتمالاً بخشی از این هزینه‌ها را شرکت‌های تعاونی استانی و شهرستانی باید متقبل شوند که از رقم سودآوری سهام خواهد کاست.

۵- با توجه به تفاوت سبدهای سهام توزیعی از نظر بازدهی متوسط آنها، احتمال تبعیض‌های خواسته یا ناخواسته در توزیع بین گروه‌های مشمول واگذاری وجود دارد.

۶- چون ۲۰٪ از سهام شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری در اختیار دولت باقی می‌ماند و ۴۰٪ آن به صورت سهام عدالت و ۴۰٪ نیز به شرکت‌های غیردولتی واگذار خواهد شد، مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌ها احتمالاً تغییر خواهند یافت. پیش‌بینی می‌شود ترکیب ناهمگون هیئت‌مدیره جدید و تغییر مدیرعامل و تحولات تبعی آنها، آثاری منفی بر عملکرد شرکت‌ها خواهد گذاشت که به صورت کاهش بازدهی و سودآوری آنها بروز خواهد کرد؛ وضعیتی که در جهت منافع سهامداران نخواهد بود.

* واگذاری زمین به کشاورزان در دهه ۱۳۴۰ نیز، نوعی از خصوصی‌سازی به‌شمار می‌رفت.

پی‌نوشت‌ها:

پیوست شماره ۱

فصل دوم، سوم و چهارم قانون برنامه سوم توسعه

فصل دوم - ساماندهی شرکت‌های دولتی

ماده ۴- به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت‌هایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکت‌هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیرضروری است به بخش غیردولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکت‌ها، تصویب آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، تصویب

آیین نامه‌های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابه‌جایی و انتقال وظایف، نیروی انسانی، سهام و دارایی‌های شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند:

الف - شرکت‌های دولتی در قالب شرکت‌های مادر تخصصی سازماندهی شده وزیر نظر وزارتخانه ذیربط در چارچوب اساسنامه مربوط اداره می‌شود.

ب - تصدی و اداره امور شرکت‌های دولتی از امر سیاستگذاری وزارتخانه‌های ذیربط تفکیک می‌گردد و وظایف حاکمیتی از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ذیربط محول می‌گردد.

تبصره ۱- تشکیل شرکت‌های دولتی صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی به استثنای بانک‌ها، شرکت‌های بیمه و مؤسسات دولتی موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیأت وزیران است.

تبصره ۳- دولت موظف است کلیه دفاتر و شعبات شرکت‌های دولتی مستقر در خارج از کشور را منحل نماید. موارد ضروری بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

تبصره ۴- برای تشخیص ضرورت باقی ماندن برخی شرکت‌های دولتی در بخش دولتی، این شرکت‌ها باید دارای فعالیت در یکی از دو مورد زیر باشند تا ضرورت ادامه فعالیت با سرمایه دولتی برای آنها ایجاب گردد:

۱- فعالیت‌هایی که بطور طبیعی در آنها انحصار وجود دارد.

۲- فعالیت‌هایی که بخش غیردولتی انگیزه‌ای برای وارد شدن به آن فعالیت‌ها ندارد.

ج - شرکت‌های دولتی که با تصویب هیأت وزیران مشمول واگذاری از طریق مزایده یا بورس به بخش غیردولتی می‌شود از تاریخ تصویب، مشمول مقررات عمومی حاکم بر شرکت‌های دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می‌شوند.

د- مأموریت کارکنان شرکت‌های دولتی و شرکت‌ها بند «ج» به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ه - نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.

و- انجام هرگونه فعالیت تجاری و غیر آن که در اساسنامه شرکت‌های دولتی پیش‌بینی نشده باشد ممنوع است.

ز- دولت موظف است نسبت به بازنگری مقررات روابط کار اقدام نموده و حداکثر ظرف شش ماه اقدامات قانونی لازم معمول نماید.

ح - آیین‌نامه‌های اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵- افزایش قیمت کالاها و خدمات توسط دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی سالیانه بیش از ده درصد (۱۰٪) مجاز نیست و با ملحوظ داشتن افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها، قیمت‌گذاری کالا و خدمات شرکت‌های دولتی به استثنای آن دسته از اقلامی که در مورد آنها حکم قانونی خاص در این قانون

و قوانین بودجه سنواتی وجود دارد، در چارچوب ضوابط اعلام شده از سوی هیأت وزیران خواهد بود و چنانچه دولت به هر دلیل فروش کالا یا خدمات هر یک از شرکت‌های دولتی را به قیمتی کمتر از قیمت تعیین شده به شرح فوق تکلیف کند، مابه‌التفاوت قیمت محاسبه شده و قیمت تکلیف شده از محل

اعتبارات و منابع دولت به شرکت ذینفع پرداخت می‌گردد.

ماده ۶- در کلیه مواردی که به موجب قوانین، اجازه تصویب اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله مؤسساتی که مشمول قانون به آنها مستلزم ذکر نام است و همچنین نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی به دولت داده شده است، اصلاح و تغییر اساسنامه با پیشنهاد دستگاه ذیربط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور، با هیأت وزیران می‌باشد.

ماده ۷- نمایندگی سهام دولت در مجامع عمومی شرکت‌های دولتی با رعایت فرد بودن مجموع تعداد اعضای مجمع به عهده وزیر مسئول، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و دو یا چند وزیر دیگر که با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شوند یا نمایندگان آنان خواهد بود.

ماده ۸- مقررات (آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های) مغایر با تصمیمات هیأت وزیران در چارچوب اختیارات موضوع این فصل ملغی الاثر است.

فصل سوم - واگذاری سهام و مدیریت شرکت‌های دولتی

ماده ۹- به منظور ارتقاء کارایی و افزایش بهره‌وری منابع مادی و انسانی کشور و کارآمد کردن دولت در عرصه سیاستگذاری و توسعه توانمندی بخش‌های خصوصی و تعاونی، سهام شرکت‌های قابل واگذاری بخش دولتی در شرکت‌هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است، طبق مقررات این قانون با اولویت ایثارگران در شرایط مساوی، به بخش‌های تعاونی و خصوصی فروخته خواهد شد.

ماده ۱۰- در واگذاری سهام موضوع این فصل رعایت موارد ذیل الزامی است:

الف - امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد.

ب - در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد.

ج - موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل ارزش‌های اسلامی و انقلابی نگردد.

د- به خدشه‌دار شدن حاکمیت نظام یا تضعیف حق مردم و یا ایجاد انحصار نینجامد.

ه - به استفاده از مدیریت سالم منجر شده و اداره امور را بهبود بخشد.

و- حتی المقدور به توسعه مشارکت عمومی منجر شود.

ماده ۱۱- سهام متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات‌های دولتی، شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی شرکت‌های دولتی (به استثنای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه) و همچنین سایر شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت که مشمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکت‌های تابعه آنها، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکت‌های تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا، همچنین سهام متعلق به دستگاه‌های فوق‌الذکر در شرکت‌های غیردولتی و شرکت‌هایی که تابع قانون خاص می‌باشند، مشمول مقررات این فصل خواهد بود.

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاه‌های مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت همه، صلح غیرمعضوض یا هرگونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می‌شوند.

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه‌گذاری بانک‌ها، شرکت‌های بیمه و مؤسسات اعتباری در شرکت‌ها، از مشمول مقررات این فصل مستثنی است.

ماده ۱۲- به منظور هماهنگی، نظارت و کنترل فرآیند واگذاری و حسن اجرای مقررات این قانون «هیأت عالی واگذاری» به ریاست وزیر امور اقتصادی

دی و بهمن ۱۳۸۵
اعلام ایران

و دارایی تشکیل می گردد. دبیرخانه هیأت در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر خواهد شد.

ماده ۱۳- هیأت عالی واگذاری مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:

الف - وزیر امور اقتصادی و دارایی (رئیس هیأت)، ب - رئیس سازمان برنامه و بودجه، ج - رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، د - وزیر وزارتخانه ذیربط، ه - وزیر دادگستری، و - نمایندگان کمیسیون های امور اقتصادی و دارایی و تعاون و برنامه و بودجه (هر کدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس.

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات هیأت عالی واگذاری به شرح زیر است:

الف - تأیید فهرست اسامی شرکت های قابل فروش، انحلال و ادغام، پس از اعلام اسامی مزبور از سوی وزارتخانه ذیربط و یا وزارت امور اقتصادی و دارایی و ارائه آن به هیأت وزیران جهت تصویب، متضمن برنامه زمان بندی مورد نظر و مشخص، حسب مورد و اعلام روش فروش با توجه به وضعیت بازار.

ب - تهیه برنامه سالانه فروش، انحلال یا ادغام شرکت های در چارچوب مصوبات هیأت وزیران و تدوین و تبیین سیاست ها و خط مشی های اجرایی لازم.

ج - نظارت بر فرآیند واگذاری و ارائه گزارش های نظارتی شش ماهه به رئیس جمهوری و مجلس شورای اسلامی، شامل تجزیه و تحلیل ها، بررسی نقاط قوت و ضعف و بازخوردهای فرآیند و راهکارهای پیش برنده.

د - سازماندهی فعالیت های فرهنگی - تبلیغاتی برای امر واگذاری.

ه - پیشنهاد آیین نامه برقراری نظام اقساطی فروش سهام در موارد ضروری به هیأت وزیران.

و - اعمال شیوه های قیمت گذاری سهام، تخفیف ها و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران در چارچوب آیین نامه مصوب هیأت وزیران.

ز - تصویب دستورالعمل های مربوط به اولویت های فروش سهام شرکت های قابل واگذاری، حسب پیشنهاد دبیرخانه.

ح - تصویب دستورالعمل مربوط به نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام و قرارداد واگذاری.

ط - تصویب ضوابط مربوط به اخذ مبلغ و یا کالای موضوع ماده (۱۸) این قانون، بنا به پیشنهاد دبیرخانه.

ی - تصویب ضوابط، ظرفیت و اعتبار، تعهد و تضمین، به منظور تسهیل امر انتخاب خریداران سهام، حسب پیشنهاد دبیرخانه.

ماده ۱۵- دولت موظف است با تغییر اساسنامه سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی نسبت به تشکیل یک سازمان خصوصی سازی اقدام نماید. سهام آن دسته از شرکت هایی که توسط هیأت عالی واگذاری تعیین تکلیف شده و روش فروش و برنامه زمانبندی واگذاری آنها مشخص شده است از طرف شرکت های مادر تخصصی به منظور طی مراحل واگذاری به این سازمان و کالتاً ارائه خواهد شد.

آیین نامه اجرایی این ماده و تغییرات اساسنامه سازمان مذکور ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۶- رعایت اولویت های زیر در شیوه فروش سهام شرکت ها موضوع این قانون الزامی است:

الف - فروش سهام شرکت های کوچک به کارآفرینان و اشخاصی که از مدیریت توانمند برخوردارند.

ب - فروش سهام شرکت های متوسط حسب مورد، به گروه ها، تعاونی ها و تشکل های تخصصی - تجاری.

ج - فروش سهام شرکت های بزرگ با حفظ سهام کنترل کننده مدیریت، به عموم مردم.

تبصره - اعطای سهام ترجیحی با اولویت به کارگران و کارکنان همان واحد مد نظر قرار می گیرد. این کارگران و سایر کارگران و کارکنان دولت در شرایط مساوی از اولویت برخوردارند.

آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد هیأت عالی واگذاری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷- دستورالعمل نحوه تنظیم قرارداد فروش سهام، واگذاری مدیریت و اجاره و چگونگی فسخ قراردادها به تصویب «هیأت عالی واگذاری» می رسد. هیأت مزبور باید در دستورالعمل مذکور نکات زیر را مورد توجه قرار دهد:

الف - تعیین میزان تعهدات خریدار در مورد اشتغال، برنامه تولید، تعهد سرمایه گذاری جدید، اقدامات خاص به منظور حفظ محیط زیست اجتناب از برخی اقدامات محدودکننده تجاری و نظارت آن.

ب - نحوه اعمال تخفیف های متقابل در قیمت سهام از طرف دولت در قبال تعهدات خریداران با توجه به آیین نامه موضوع بند «و» ماده (۱۴) این قانون.

ج - محاسبه تأثیر تعهدات مالیاتی در قیمت فروش سهام.

د - تعیین شرایط فسخ قرارداد در متن قرارداد، برای طرفین.

ه - محاسبه تأثیر ضوابط، ظرفیت و اعتبار و تعهد و تضمین در امر انتخاب خریداران.

ماده ۱۸- دولت می تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳) و چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، شرکتهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که به صورت اموال عمومی در اختیار دارد، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر به صورت اجاره از طریق مزایده در اختیار شرکت های تعاونی و یا بخش خصوصی قرارداد دهد:

الف - طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکت های موصوف سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند.

ب - به هنگام واگذاری شرکت های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست های دولت در قیمت گذاری و برنامه ریزی تولید و توزیع و تأمین منافع عمومی ملزم کند.

ج - واگذاری مدیریت شرکت های دولتی به بخش های غیر دولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است، انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده دار بوده و به شرکت ها و اشخاص دیگری منتقل ننماید. متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می شوند.

د. در واگذاری شرکت های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده، چنانچه کارکنان واجد شرایط شرکت های مذکور مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی نمایند، تعاونی کارکنان شرکت ذیربط در اولویت خواهد بود.

تبصره - نحوه تعیین مبلغ نقد یا کالای موضوع این ماده طبق ضوابطی خواهد بود که توسط «هیأت عالی واگذاری» تصویب و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۹- درآمدهای ناشی از فروش سهام شرکت ها، فروش دارایی ها، اجاره شرکت ها و کلیه قراردادهای موضوع این فصل در دوره مالی مورد نظر پس از واریز به خزانه به صورت زیر هزینه می شود:

الف - پنجاه درصد (۵۰٪) با اولویت پرداخت بدهی شرکت قابل فروش به منظور اصلاح ساختار شرکت های در حال فروش و بهسازی و آماده سازی شرکت ها

برای فروش و توسعه صنعتی به حساب شرکت‌های مادر ذیربط.

ب - چهل و هشت درصد (۴۸٪) برای تقویت خزانه کشور.

ج - دو درصد (۲٪) جهت هزینه‌های بسیج.

ماده ۲۰ - رسیدگی، اظهار نظر و اتخاذ تصمیم در مورد شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی از هر یک تصمیم‌ها در امر واگذاری در صلاحیت هیأت داور است و این موضوع در قراردادهای تنظیمی واگذاری سهام قید می‌شود و به امضای طرفین قرارداد می‌رسد.

ماده ۲۱ - هیأت داور موضوع ماده (۲۰) این قانون مرکب از هفت نفر بشرح زیر است:

۱ - پنج نفر از متخصصان امور اقتصادی، مالی، بازرگانی، فنی و حقوقی، به پیشنهاد مشترک وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیأت وزیران برای مدت شش سال.

۲ - رئیس اتاق تعاون.

۳ - رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران. این هیأت در مورد شکایات و اختلافات مربوط به واگذاری، رسیدگی و تصمیم‌گیری خواهد کرد. نحوه تشکیل جلسات هیأت و چگونگی اتخاذ تصمیم آن بر اساس آیین‌نامه‌ای است که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ - جلسات هیأت داور با حضور حداقل پنج نفر از اعضا رسمیت خواهد یافت و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت اعضای حاضر در جلسه دارای اعتبار قانونی است (نظر اقلیت نیز باید در صورت مجلس قید و به امضاء برسد).

ماده ۲۳ - رأی هیأت داور پس از ده روز از تاریخ ابلاغ به طرفین، قطعی و لازم‌الاجراست و چنانچه طی مدت مذکور و پس از انقضای مدت مذکور صرفاً در صورت وجود عنذر موجه برای تأییدیکی از طرفین نسبت به رأی صادره اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را کتیباً به دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا دارد تقدیم نماید. شعبه خاصی که توسط رئیس فوق‌قضائیه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض رسیدگی و رأی مقتضی صادر می‌نماید. رأی صادره قطعی و لازم‌الاجراست.

ماده ۲۴ - دولت مکلف است مسئولیت مدنی، محکومیت جزایی مالی و قابل خرید، محکومیت به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و هر محکومیت قابل خرید دیگر مسئولان و مجریان امر واگذاری را در قبال خطای غیر عمدی آنان به مناسبت واگذاری، چه به عنوان مسئولیت جمعی و چه به عنوان مسئولیت انفرادی، به هزینه خود به گونه‌ای بیمه کند که بیمه‌گر کلیه هزینه‌ها و مخارجی را که هر یک از مسئولان و مجریان امر واگذاری، تحت هر یک از عناوین موصوف فوق ملزم به پرداخت آن می‌شوند، بپردازد.

ماده ۲۵ - پرداخت هرگونه غرامت، خسارت و نظایر آن که مربوط به دوران پیش از فروش سهام شرکت‌های ملی یا مصادره شده به بخش خصوصی یا تعاونی است، از تاریخ فروش سهام بر عهده شرکت مادر خواهد بود.

تبصره - تأدیه سایر بدهی‌های شرکت مورد واگذاری، به عهده خود شرکت است.

ماده ۲۶ - سهامی که در اجرای این قانون فروخته می‌شود و یا بین دستگاه‌های اجرایی نقل و انتقال می‌یابد از شمول مالیات نقل و انتقال معاف است. همچنین پرداخت مالیات عملکرد شرکت‌های فروخته شده که صددرد (۱۰٪) سهام آنها متعلق به دولت (اعم از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) و شرکت‌های دولتی است تا پایان سال مالی قبل از فروش، اعم از قطعی شده یا قطعی نشده به عهده دولت یا دستگاه اجرایی واگذارنده حسب مورد است.

ماده ۲۷ - آن دسته از کارکنان شرکت‌های دولتی که از نظر مقررات بازنشستگی

تابع صندوق‌های خاص بازنشستگی وابسته به وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی هستند و ارتباط استخدامی آنها با دستگاه اجرایی ذیربط، در اجرای سیاست‌های فروش سهام، قطع می‌گردد، می‌توانند در صورت ادامه اشتغال در واحدهای فروخته شده به بخش خصوصی یا تعاونی و رعایت ضوابط پرداخت حق بیمه مقرر به تفکیک سهم بیمه شده و کارفرما، همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط باشند. تبصره - کلیه قوانین و مقررات مربوط به کسر حق بیمه و اختیارات سازمان تأمین اجتماعی در امر دریافت حق بیمه و اخذ جرایم ناشی از دیرکرد پرداخت حق بیمه، از جمله مواد (۴۹) و (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ نسبت به افراد و صندوق‌های فوق نافذ خواهد بود.

فصل چهارم - تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیت‌های اقتصادی

ماده ۲۸ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تحقق اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی با توجه به ضوابط و قلمروهای تعیین شده در ماده (۱۲۴) این قانون، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی و مخابراتی توسط بخش غیر دولتی داخلی را با حفظ امور حاکمیت پست و مخابرات و پس از اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و استمرار ارائه خدمات فراهم آورد.

ماده ۲۹ - به دولت اجازه داده می‌شود بر اساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تمهیدات لازم برای خرید برگ سبز چای و تبدیل آن به چای خشک و بسته‌بندی و توزیع آن توسط اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی را فراهم کند.

ماده ۳۰ - به دولت اجازه داده می‌شود بر اساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین‌نامه اجرایی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی داخلی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه‌آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد، تجهیز، توسعه، نگهداری خطوط و تأسیسات راه‌آهن و بهره‌برداری از آنان، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۲۸) این قانون تصویب و اجراء کند.

ماده ۳۱ - وزارت صنایع مکلف است طی مدت شش ماه لوابیح و مقررات مورد نیاز در زمینه تولید، توزیع، واردات و صادرات دخانیات را با توجه به منافع دولت تهیه کرده و به مراجع ذیصلاح ارائه کند. انحصار دخانیات پس از تصویب لوابیح و مقررات مذکور، ملغی می‌گردد.

ماده ۳۲ - به دولت اجازه داده می‌شود که بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه‌های کشور مصوب ۱۳۵۳ و اصلاحیه آن، بر اساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنایع، بازرگانی و کشاورزی تصویب می‌کند، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی - قیمت‌گذاری، فروش، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند.

ماده ۳۳ - سیاست‌گذاری و برنامه ریزی در امور مربوط به اکتشاف، استخراج و تولید نفت خام و پالایش مواد نفتی و فرآورده‌های اصلی و فرعی آن، در انحصار دولت است و دولت می‌تواند در چارچوب این قانون و نیز آیین‌نامه‌ای که طی مدت شش ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، انجام فعالیت‌های مربوط به عملیات پالایش، پخش و حمل و نقل مواد نفتی و فرآورده‌های اصلی و فرعی آن را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیردولتی و سلب اختیار دولت در امور حاکمیتی نشود و استمرار ارائه خدمات تضمین گردد به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید.

ماده ۳۴ - انجام بیمه‌های دستگاه‌های اجرایی به صورت انحصاری با شرکت‌های بیمه ایران، موضوع ماده (۳۰) قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰، موقوف الاجراء می‌شود نسبت به عقد قرارداد بیمه با شرکت‌های

بیمه داخلی اقدام کنند.

ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۵- دولت مکلف است انحصاراتی را که به موجب دستورالعمل ها و مقررات مصوب خود و یا اعطای امتیاز تخصیص منابع ایجاد شده اند طی مدت یک سال لغو کند.

در ارجاع کار و انجام معامله توسط بخش دولتی و عمومی، نباید بین دستگاه ها و شرکت های دولتی و عمومی با بخش تعاونی و خصوصی تبعیض قائل شد.

همچنین دولت مکلف است ظرف یک سال پس از تصویب برنامه سوم، اقدامات قانونی برای لغو انحصار و جلوگیری از فعالیت های انحصارگرانه معمول نماید.

□

پیوست شماره ۲

ماده ۷، ۸ و ۹ برنامه چهارم توسعه

ماده ۶- در چارچوب سیاست های کلی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از جمله موارد مشمول صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به منظور تداوم برنامه خصوصی سازی و توانمندسازی بخش غیردولتی در توسعه کشور به دولت اجازه داده می شود:

الف - از همه روش های امکان پذیر، اعم از مقررات زدایی، واگذاری مدیریت (نظیر اجاره، پیمانکاری عمومی و پیمان مدیریت) و مالکیت (نظیر اجاره به شرط تملیک فروش تمام یا بخشی از سهام واگذاری اموال)، تجزیه به منظور واگذاری، انحلال و ادغام شرکت ها استفاده شود.

ماده ۷- به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکت های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت هایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکت هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است به بخش غیر دولتی، به دولت اجازه داده می شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکت های دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکت ها، تصویب آیین نامه های مالی و معاملاتی، تصویب آیین نامه های استخدامی و بیمه با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جابه جایی و انتقال وظایف نیروی انسانی، سهام و دارایی های شرکت های دولتی و شرکت های وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند:

الف - کلیه امور مربوط به سیاست گذاری و اعمال وظایف حاکمیت دولت تا پایان سال دوم برنامه از شرکت های دولتی منفک و به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذیربط محول می گردد.

ب - شرکت های دولتی صرفاً در قالب شرکت های مادر تخصصی و شرکت های عملیاتی (نسل دوم) سازماندهی شده وزیر نظر مجمع عمومی در چارچوب اساسنامه شرکت اداره خواهند شد. این گونه شرکت ها از نظر سیاست ها و برنامه های بخشی تابع ضوابط و مقررات وزارتخانه های تخصصی مربوطه خواهند بود.

تبصره ۱- تشکیل شرکت های دولتی صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است و تبدیل شرکت هایی که سهام شرکت های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است به شرکت دولتی ممنوع است.

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه گذاری شرکت های دولتی به استثنای بانک ها، مؤسسات اعتباری و شرکت های بیمه در سایر شرکت های موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیأت وزیران است.

تبصره ۳- شرکت هایی که سهم دولت و شرکت های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است غیردولتی بوده و مشمول قوانین و مقررات حاکم بر شرکت های دولتی نمی باشند.

تبصره ۴- دولت مکلف است حداکثر ظرف مدت دو سال پس از شروع اجرای برنامه چهارم توسعه، بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، شرکت هایی که ماهیت حاکمیتی دارند به شکل سازمانی مناسب تغییر وضعیت داده و به دستگاه اجرایی مرتبط منتقل نماید.

تبصره ۵- شرکت های دولتی که تا ابتدای سال ۱۳۸۳ بنا به تشخیص سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی را کد و غیرفعال بوده اند، اجازه شروع فعالیت ندارند و منحل اعلام می شود.

تبصره ۶- دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه کلیه دفاتر و شعب شرکت های دولتی مستقر در خارج از کشور را منحل نماید. موارد ضروری بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید.

ج - شرکت های دولتی که با تصویب هیأت وزیران مشمول واگذاری به بخش غیر دولتی می شوند صرفاً طی مدت تعیین شده، در هیأت واگذاری برای واگذاری مشمول مقررات حاکم بر شرکت های دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می شوند.

د. ادامه فعالیت شرکت های دولتی تنها در شرایط زیر ممکن است:

- ۱- فعالیت آنها انحصاری باشد.
- ۲- بخش غیردولتی انگیزه ای برای فعالیت در آن زمینه رانداشته باشد.
- ۳- تبدیل وضعیت کارکنان شرکت های موضوع تبصره (۴) بند «ب» این ماده با رعایت حقوق مکنتسه به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در قالب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- ۴- نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است.
- ۵- حق مالکیت دولت در شرکت های مادر تخصصی (به استثناء شرکت هایی که ریاست مجمع آنها با رئیس جمهور است) از طریق وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان مالکیت شرکت های دولتی که به استناد این قانون زیر نظر رئیس جمهور تشکیل خواهد شد (به تشخیص دولت) اعمال شود، دولت مکلف است نسبت به اصلاح اساسنامه این گروه شرکت ها به نحو مقتضی اقدام قانونی نماید. بار مالی احتمالی تشکیل سازمان مذکور از ردیف های متمرکز در اختیار رئیس جمهور تأمین می گردد. کلیه شرکت هایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام بوده و یا دارای قانون خاص هستند مشمول این بند می باشند.

تبصره - اساسنامه این سازمان با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ح - شرکت های مادر تخصصی نیز با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قابل واگذاری هستند و مشارکت بخش های خصوصی و تعاونی در آنها مجاز است. نحوه و روش مشارکت بخش های خصوصی و تعاونی در شرکت های مادر تخصصی بنا به پیشنهاد مجمع عمومی شرکت ذیربط و تأیید هیأت عالی واگذاری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ط - دولت مکلف است حداکثر تا سال سوم برنامه، نسبت به اصلاح ساختار و سودآوری شرکت های دولتی که به استناد صورت های مالی سال اول برنامه زیان ده هستند اقدام و در غیر این صورت آنها را منحل کند.

ی - در کلیه مواردی که به موجب قوانین، اجازه تصویب اساسنامه سازمان ها، شرکت ها، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله دستگاه های موضوع ماده (۱۶۰) این قانون و همچنین نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به دولت داده شده است، اصلاح و تغییر اساسنامه با پیشنهاد دستگاه ذیربط و تأیید سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با هیأت وزیران می باشد.

تبصره - هیأت دولت موظف است تا پایان سال دوم برنامه اساسنامه کلیه بانک ها و شرکت های دولتی را بر اساس پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به نحوی اصلاح نماید که اختیارات و چگونگی انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل و بازرسان با رعایت مواد (۱۰۷)، (۱۰۸)، (۱۱۶)، (۱۱۸)، (۱۱۹)، (۱۲۴) و (۱۲۵) قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ همسان گردد.

ک - مفاد ماده (۶۲) قانون برنامه سوم توسعه در مورد کلیه شرکت های دولتی از جمله شرکت هایی که صد درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت است و شرکت های تابعه و وابسته به آنها و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نافذ بوده و در صورتی که تجدید ارزیابی دارایی های آنها مطابق ماده مزبور انجام شده باشد از زمان تجدید ارزیابی قابل اعمال در حساب های مربوط می باشد و شرکت هایی که تجدید ارزیابی آنها در دوران برنامه سوم توسعه میسر نشده باشد، مجازند تا آخر سال دوم برنامه چهارم توسعه برای یکبار طبق مفاد ماده فوق الذکر نسبت به تجدید ارزیابی دارایی های ثابت خود اقدام نمایند.

ل - مقررات (آیین نامه ها و دستورالعمل های) مغایر با تصمیمات هیأت وزیران در چارچوب اختیارات موضوع این ماده ملغی الاثر است.

م - دولت موظف است منابع لازم جهت اجرای بخش انرژی های نو موضوع ماده (۶۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ را از محل بند «الف» ماده (۳) برنامه تأمین نماید.

ن - به دولت اجازه داده می شود نسبت به واگذاری مالکیت املاک، تأسیسات، ماشین آلات و هرگونه مالکیت مربوط به تأسیسات آب و فاضلاب را که در اختیار و تصرف شرکت های آب و فاضلابی است که قبل یا بعد از تشکیل شرکت های مذکور ایجاد و در اختیار و تصرف آنها قرار گرفته یا خواهد گرفت به شرکت ها اقدام نماید.

در این خصوص شرکت های آب و فاضلاب به عنوان دستگاه بهره بردار تلقی گردیده و مواد (۳۲) و (۳۳) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ در مورد آنها قابل اجراست.

س - کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) این قانون مشمول مفاد این ماده می باشند.

ماده ۸ - وجوه حاصل از فروش سهام شرکتهای دولتی در حساب خاصی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نام خزانه داری کل کشور، متمرکز و به شرح زیر اختصاص و به حساب های مربوط منتقل می گردد:

الف - معادل بیست درصد (۲۰٪) به عنوان علی الحساب مالیات بر عملکرد شرکت مادر تخصصی ذیربط یا شرکت های تحت پوشش آن (حساب درآمد عمومی کشور).

ب - معادل ده درصد (۱۰٪) به عنوان علی الحساب سود سهم دولت در شرکت مادر تخصصی ذیربط (حساب درآمد عمومی کشور).

ج - معادل هفتاد درصد (۷۰٪) به حساب شرکت مادر تخصصی ذیربط برای موارد ذیل:

۱ - پرداخت دیون شرکت مادر تخصصی به دولت (وزارتخانه ها، مؤسسات

دولتی و خزانه داری کل کشور).

۲ - آمادسازی، بهسازی و اصلاح ساختار شرکت های دولتی برای واگذاری.

۳ - کمک به تأمین هزینه های تعدیل نیروی انسانی و آموزش های فنی و حرفه ای (مهارتی) کارکنان شرکت های قابل واگذاری.

۴ - کمک به توانمندسازی بخش های خصوصی و تعاونی در فعالیتهای اقتصادی در قالب بودجه سنواری.

۵ - تکمیل طرح های نیمه تمام و سرمایه گذاری در چارچوب بودجه مصوب.

تبصره ۱ - تمام وجوه حاصل از فروش در مورد سهام متعلق به دولت (به نام وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) بایستی به حساب درآمد عمومی کشور وارز گردد.

تبصره ۲ - تفاوت قیمت دفتری سهام و نهایی فروش آنها در سال فروش سهام به حساب سود و زیان همان سال شرکت مادر تخصصی ذیربط (یا شرکت های تحت پوشش آن) منظور می گردد.

ماده ۹ - مواد (۱۰)، (۱۲)، (۱۳) الی (۱۸) و (۲۰) الی (۲۷) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱۱/۱۷ و اصلاحیه های آن» برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸ - ۱۳۸۴) تنفیذ می گردد.

□

پیوست شماره ۳

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی روز یکشنبه سیاست های کلی بند "ج" اصل چهل و چهار قانون اساسی را درباره توسعه بخش های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت ها و بنگاه های دولتی، به روسای سه قوه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ کردند.

این سیاست های راهبردی که در مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی و مورد تصویب قرار گرفته بود، واگذاری هشتاد درصد از سهام کارخانه ها و بنگاه های بزرگ دولتی مشمول اصل چهل و چهار را در بر می گیرد و زمینه تحقق اهدافی بسیار مهم از جمله سرعت یافتن روند رونق اقتصادی و توسعه کشور، اجرای عدالت اجتماعی، فقرزدایی و دستیابی به اهداف سند چشم انداز بیست ساله را فراهم می کند.

بند های الف و ب از سیاست های کلی اصل چهل و چهار قانون اساسی طی پیشنهاد مجمع تشخیص مصلحت نظام به مقام رهبری تقدیم و در تاریخ ۸۴/۳/۱ توسط معظم له ابلاغ شده بود. اینک ابلاغیه مقام رهبری در باره بند "ج" سیاست های کلی اصل چهل و چهار قانون اساسی به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

بند ج سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با توجه به ضرورت شتاب گرفتن رشد و توسعه اقتصادی کشور مبتنی بر اجرای عدالت اجتماعی و فقرزدایی در چارچوب چشم انداز ۲۰ ساله کشور

* تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه به سیاست گذاری و هدایت و نظارت

* توانمندسازی بخش های خصوصی و تعاونی در اقتصاد و حمایت از آن جهت رقابت کالاها در بازارهای بین المللی

* آماده سازی بنگاه های داخلی جهت مواجهه هوشمندانه با قواعد تجارت جهانی در یک فرآیند تدریجی و هدفمند

* توسعه سرمایه انسانی دانش و پایه و متخصص
* توسعه و ارتقای استانداردهای ملی و انطباق نظام های ارزیابی کیفیت با

دیوید بچمن ۱۳۸۵
آبادیاریان ۶۲

* جهت‌گیری خصوصی‌سازی در راستای افزایش کارایی و رقابت‌پذیری و گسترش مالکیت عمومی و بنا بر پیشنهاد مجمع تشخیص مصلحت نظام، بندج سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مطابق بند ۱ اصل ۱۱۰ ابلاغ می‌گردد.

و اگذاری ۸۰٪ از سهام بنگاه‌های دولتی مشمول صدر اصل ۴۴ به بخش‌های خصوصی شرکت‌های تعاونی سهامی عام و بنگاه‌های عمومی غیر دولتی به شرح ذیل مجاز است:

۱- بنگاه‌های دولتی که در زمینه‌های معادن بزرگ، صنایع بزرگ و صنایع مادر (از جمله صنایع بزرگ پایین‌دستی نفت و گاز) فعال هستند به استثنای شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های استخراج و تولید نفت خام و گاز

۲- بانک‌های دولتی به استثنای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه صادرات

۳- شرکت‌های بیمه دولتی به استثنای بیمه مرکزی و بیمه ایران

۴- شرکت‌های هواپیمایی و کشتیرانی به استثنای سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی ۵- بنگاه‌های تأمین نیرو به استثنای شبکه‌های اصلی انتقال برق

۵- بنگاه‌های تأمین نیرو به استثنای شبکه‌های اصلی انتقال برق

۶- بنگاه‌های پستی و مخابراتی به استثنای شبکه‌های مادر مخابراتی، امور و اگذاری فرکانس و شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی

۷- صنایع وابسته به نیروهای مسلح به استثنای تولیدات دفاعی و امنیتی ضروری به تشخیص فرمانده کل قوا

*** الزامات واگذاری:**

الف - قیمت‌گذاری سهام از طریق بازار بورس انجام می‌شود.

ب - فراخوان عمومی با اطلاع‌رسانی مناسب جهت ترغیب و تشویق عموم به مشارکت و جلوگیری از ایجاد انحصار و رانت اطلاعاتی صورت پذیرد.

ج - جهت تضمین بازدهی مناسب سهام شرکت‌های مشمول واگذاری اصلاحات لازم در خصوص بازار، قیمت‌گذاری محصولات و مدیریت مناسب بر اساس قانون تجارت انجام گردد.

د - واگذاری سهام شرکت‌های مشمول طرح در قالب شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های زیرمجموعه با کارشناسی همه‌جانبه صورت گیرد.

ه - به منظور اصلاح مدیریت و افزایش بهره‌وری بنگاه‌های مشمول واگذاری با استفاده از ظرفیت‌های مدیریتی کشور، اقدامات لازم جهت جذب مدیران باتجربه، متخصص و کارآمد انجام پذیرد.

ف - فروش اقساطی حداکثر ۵٪ از سهام شرکت‌های مشمول بند «ج» به مدیران و کارکنان شرکت‌های فوق مجاز است.

و - با توجه به ابلاغ بند «ج» سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و تغییر وظایف حاکمیتی، دولت موظف است نقش جدید خود در سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت بر اقتصاد ملی را تدوین و اجرا نماید.

ی - تخصیص درصدی از منابع واگذاری جهت حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته در راستای وظایف حاکمیتی مجاز است.

سید علی خامنه‌ای

پیوست شماره ۴

رهبر معظم انقلاب با اختصاص درصدی از سهام صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی موافقت کردند. (۱۳۸۵/۵/۱۲)

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی با درخواست رئیس جمهوری برای اختصاص درصدی از سهام در اصل ۴۴ قانون اساسی به شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی، متشکل از تعاونی‌های شهرستانی و نیز دو دهک پایین درآمدی جامعه، موافقت کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای همچنین بر ضرورت تشکیل ستادی قوی برای اجرای کامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و فراهم‌شدن سریع زمینه رونق و تحرک اقتصادی کشور تأکید کردند. متن پاسخ رهبر معظم انقلاب اسلامی به درخواست محمود احمدی‌نژاد رئیس جمهوری به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر احمدی‌نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

با درخواست جنابعالی جهت اختصاص درصدی از سهام صدر اصل ۴۴ قانون اساسی به شرح ذیل موافقت می‌گردد:

۱- با فروش اقساطی تا ۵۰٪ از سهام قابل واگذاری ابلاغی در بند (ج) سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در قالب شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی متشکل از تعاونی‌های شهرستانی موافقت می‌گردد.

۲- قیمت سهام در بورس تعیین می‌گردد.

۳- در مورد دو دهک پایین درآمدی ۵۰٪ تخفیف در قیمت سهام واگذاری با دوره تقسیم ده ساله مجاز است.

۴- شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی با کمک دولت در بورس پذیرفته شده و جهت افزایش بازدهی سرمایه خود بر اساس قانون تجارت فعالیت نمایند.

۵- به نسبت اعضای شرکت‌های تعاونی هر استان، سهام مشمول واگذاری در اختیار شرکت سرمایه‌گذاری استان قرار گیرد.

۶- خرید و فروش سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری استان در بورس به میزانی که اقساط آن پرداخت و یا مورد تخفیف واقع شده، مجاز است.

۷- شناسایی افراد واقع در دو دهک پایین درآمدی با ساز و کارهای علمی و دقیق انجام گرفته و روستاییان مورد توجه ویژه قرار گیرند.

۸- اجرای طرح، نباید موجبات افزایش یا تداوم تصدیی‌گری‌های دولت در شرکت‌های مشمول واگذاری گردد.

شایسته‌ی ذکر است که با توجه به گذشت مدت قابل توجهی از ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ هنوز اقدامات اجرایی و فراخوان ملی جهت توسعه‌ی سرمایه‌گذاری و کارآفرینی صورت نگرفته است؛ لذا مقرر نمایم ستادی قوی مسوولیت کامل اجرای اصل ۴۴ را برعهده گرفته و بدون فوت وقت، زمینه رونق و تحرک اقتصادی را با به‌کارگیری همه‌نیروها و سرمایه‌های ملی فراهم نماید. اطلاع‌رسانی همه‌جانبه و فراگیر جهت دوری از ویژه‌خواری گروه‌های خاص، تشویق عموم به سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار کشور مورد تأکید است.

توفیق جنابعالی را در خدمت به ملت بزرگ ایران و اجرای عدالت از خداوند متعال خواستارم.

سید علی خامنه‌ای